

Ο Ιωσήφ Σμιθ ήταν ένας εμπνευσμένος άνθρωπος. Γεννήθηκε το 1805 στην Αμερική κι αποφάσισε πως ο μόνος ασφαλής τρόπος για να κάνει νωρίς περιουσία ήταν να γίνει προφήτης. Η επιχείρηση στήθηκε στα 1830, όταν ο Σμιθ ήταν μόλις 25 χρόνων. Κάποιο πρωινό, ξύπνησε εκστασιασμένος κι άρχισε να διηγείται ότι ήρθε στον ύπνο του ο Μορμόνος, του αποκάλυψε τις γραμμένες χρυσές πλάκες και του έδωσε εντολή να τις μεταφράσει στα αμερικανικά και να εκδώσει το περιεχόμενό τους σε βιβλίο.

Στην αφελή ερώτηση, ποιος διάβολο είναι ο Μορμόνος, τόσο ο Σμιθ όσο και το συνεταιράκι του, ο Μπράιαν Γιουνγκ, άνοιξαν πελώρια τα μάτια από την έκπληξη:

- Δεν ξέρεις; Είναι ο πρώτος μετά Χριστόν προφήτης που έζησε τον τέταρτο αιώνα κι έγραψε την αποκάλυψη στην εβραϊκή γλώσσα και πάνω σε χρυσές πλάκες. Οι πλάκες αυτές είχαν χαθεί και, ω του θαύματος, αποκαλύπτονταν τώρα στον Σμιθ, εκλεκτό του μεγάλου προφήτη και συνεχιστή του θεάρεστου έργου.

Η μετάφραση δεν ήταν δα και τόσο δύσκολη υπόθεση. Κάθε φορά που ο Σμιθ ξεχνούσε, τι λένε οι πλάκες παρακάτω, δεν είχε παρά να κοιμηθεί, να του εμφανιστεί στον ύπνο ο Μεγάλος Μορμόνος και να του διηγηθεί τη συνέχεια. Έτσι, γράφτηκε κι εκδόθηκε το αθάνατο έργο «Το βιβλίο του Μορμόνου». Το οποίο, ανάμεσα στ' άλλα, καθόριζε πως κάθε πιστός έπρεπε να καταβάλλει και το ένα δέκατο από τα έσοδά του «στην εκκλησία», δηλαδή στον Σμιθ.

Τα κορόιδα ούτε σήμερα λείπουν. Πολύ περισσότερο, πριν από ενάμιση αιώνα. Οι πιστοί άκουγαν με ανοιχτό στόμα πως οι ινδιάνοι δεν είναι ινδιάνοι αλλά απόγονοι των αρχαίων Εβραίων, ότι η βάπτισμα πρέπει να γίνεται σε μεγάλη ηλικία, ότι ο θεός άλλη δουλειά δεν είχε παρά να στέλνει κάθε νύχτα τον Μορμόνο στον ύπνο του Σμιθ και να του δίνει οδηγίες για το πώς η ανθρωπότητα θα σωθεί. Η επιχείρηση στήθηκε στο Ιλινόις, το χρήμα έρεε κι ένα μυστικό τάγμα Αγγέλων Καταστροφών απάλλασε τον κόσμο από όποιον είχε περισσότερες του δέοντος απορίες ή αντιρρήσεις. Για πάνω από δώδεκα χρόνια, ο προφήτης πρόεδρος Σμιθ έτρωγε καλά, ώσπου η πολιτεία αποφάσισε να κινηθεί δραστικά. Ο Σμιθ βρέθηκε στη φυλακή. Στα 1844, οι συγκρατούμενοί του τον λιντσάρισαν. Οι πιστοί μορμόνοι δεν έμειναν χωρίς κεφαλή.

Ο Μπράιαν Γιουνγκ (1801 - 1877), συνεταιράκι του Σμιθ στην επιχείρηση, ξύπνησε ένα πρωί

κι αποκάλυψε πως του φανερώθηκε στον ύπνο του ο Σμιθ και του μεταβίβασε όλες τις αρμοδιότητές του, καθώς και τις ενορασιακές ικανότητες. Η εταιρεία είχε αποκτήσει νέο προφήτη πρόεδρο. Οι πιστοί αυξάνονταν με τον ίδιο ρυθμό που μεγάλωνε και η περιουσία του διαδόχου. Οι αρχές του Ιλινόις αποφάσισαν να επέμβουν δυναμικά. Οι μορμόνοι εκδιώχθηκαν.

Εκτός από δεινός επιχειρηματίας, ο Γιουνγκ διέθετε και κρυμμένες ηγετικές ικανότητες. Κάλεσε τους πιστούς του σε γενική σύναξη, τους αποκάλυψε σαν άλλος Μωυσής ότι έπρεπε να επαναλάβουν τη φυγή από την Αίγυπτο, τους υποσχέθηκε ότι, έτσι κι αλλιώς, στον δρόμο τους δεν υπήρχε περίπτωση να συναντήσουν εμπόδια τύπου Ερυθράς Θάλασσας και τους έβαλε να τα μαζέψουν και να τον ακολουθήσουν σε μια πορεία προς τα δυτικά. Άλλωστε, τότε η Δύση ήταν πολύ στη μόδα.

Στα 1847, το караβάνι έφτασε στις όχθες της Αλμυράς Λίμνης, το Σαλτ Λέικ. Εκεί, ο Γιουνγκ είδε ένα ακόμη όνειρο που του αποκάλυπτε ότι το δρομολόγιο είχε ολοκληρωθεί. Στις όχθες της λίμνης στήθηκε μια νέα πόλη: Η Νέα Ιερουσαλήμ. Οργανώθηκε έτσι ένα νέο κράτος με πληθυσμό περίπου 700.000 μορμόνων, με πρόεδρο τον Γιουνγκ που διοικούσε σύμφωνα με τις θείες αποκαλύψεις του Μεγάλου Μορμόνου. Βασικός νόμος: Μια φορά τον μήνα νηστεία. Βασικότερος νόμος: Το ένα δέκατο των εσόδων καθενός «στην εκκλησία». Επίσκοποι και ιερείς ανέλαβαν καθήκοντα αστυνομίας, δικαιοσύνης και κάθε άλλης κρατικής υπηρεσίας. Κι ακόμα, υπήρχε το μυστικό τάγμα των Αγγέλων Καταστροφών που εφάρμοζαν την «εξιλέωση δια της βίας».

Ο Γιουνγκ κυβερνούσε ως απόλυτος μονάρχης κι αβγάτιζε την περιουσία του αλλά τον έτρωγε το ότι η γυναίκα που παντρεύτηκε είχε πια μεγαλώσει. Έπεισε τους οπαδούς του ότι είχε μια αποκαλυπτική ενόραση, στην οποία ο Σμιθ, αν και ενάντιος όσο ζούσε, ενέκρινε την πολυγαμία. Το καθεστώς της πολυγαμίας ίσχυσε από το 1856 κι ως το 1859 ο προφήτης πρόεδρος είχε κιόλας 17 συζύγους.

Κάποια στιγμή, η Βουλή των Ηνωμένων Πολιτειών δημιούργησε σ' αυτά τα εδάφη την Πολιτεία της Γιούτας και διόρισε κυβερνήτη της τον Γιουνγκ. Συνέχισε να κυβερνά σαν απόλυτος άρχοντας, τόσο που χρειάστηκε η αποστολή ομοσπονδιακών στρατευμάτων για να επιτραπεί η πρόσβαση στην τοπική κυβέρνηση υπαλλήλων που δεν ανήκαν στην αίρεση.

Μετά τη σφαγή στο Ορος Μίντους, όπου οι μορμόνοι σκότωσαν 120 μετανάστες, η κυβέρνηση των ΗΠΑ επέβαλε νέο κυβερνήτη, υποστηριζόμενο από ισχυρές στρατιωτικές

δυνάμεις, και προσπάθησε να πατάξει την πρακτική της πολυγαμίας. Ωστόσο, ο Γιουνγκ εξακολούθησε να παίζει αποφασιστικό ρόλο στη Γιούτα και μάζεψε περιουσία 2,5 εκ. δολαρίων που κληροδότησε στις 17 συζύγους και τις 56 κόρες του. Ο Γιουνγκ πέθανε το 1877, ενώ η πολυγαμία επέζησε ως το 1891, οπότε απαγορεύτηκε με νόμο. Σήμερα, η αίρεση υπολογίζεται ότι αριθμεί ένα εκατομμύριο οπαδούς, όλους στη Γιούτα.

Η συνέντευξη του Μπράιαν Γιουνγκ, της οποίας αποσπάσματα δημοσιεύονται στη συνέχεια, αποτελεί την πρώτη ενός ηγέτη των μορμόνων, έγινε στο Σαλτ Λέικ Σίτι και δόθηκε στον Χόρας Γκρίλι (1811 - 1872), έναν από τους σημαντικότερους Αμερικανούς δημοσιογράφους του 19ου αιώνα. Δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα The New York Tribune στις 20 Αυγούστου του 1859.

- Είναι ο μορμονισμός μια νέα θρησκεία ή ένα νέο παρακλάδι του χριστιανισμού;

«Εμείς υποστηρίζουμε ότι δεν μπορεί να υπάρξει αυθεντική χριστιανική εκκλησία χωρίς ιερείς που να βρίσκονται σε άμεση επικοινωνία με τον Υιό του Θεού και Σωτήρα της Ανθρωπότητας και των οποίων η εξουσία να πηγάζει από αυτόν. Μια τέτοια Εκκλησία είναι αυτή των Αγίων της Εσχάτης Ημέρας, που αποκαλούνται Μορμόνοι από τους εχθρούς τους».

- Πιστεύετε στην Αγία Τριάδα;

«Ναι, αλλά όχι κατά τον τρόπο που πιστεύουν οι άλλες εκκλησίες. Πιστεύουμε ότι ο Πατέρας, ο Υιός και το Άγιο Πνεύμα είναι ίσοι αλλά όχι όμοιοι... δεν είναι ένα και μοναδικό πλάσμα. Και πιστεύουμε ότι υπάρχει ένα δαιμόνιο, ένα ανεξάρτητο πλάσμα, συνειδητό και πνευματικό του οποίου η φύση και οι πράξεις είναι ξεκάθαρα κακές και διαβολικές».

- Τι άποψη έχει η Εκκλησία σας για τη δουλοκτησία;

«Τη θεωρούμε θείο θεσμό και πιστεύουμε ότι δεν πρέπει να καταργηθεί έως ότου οι απόγονοι του Χαμ συγχωρεθούν για την κατάρα που έπεσε πάνω του».

- Υπάρχουν δηλαδή σκλάβοι σ' αυτά τα εδάφη;

«Βεβαίως».

- Δηλαδή, αν γίνει αποδεκτή η Γιούτα ως μέλος της Ομοσπονδιακής Ένωσης, θα είναι μια δουλοκτητική Πολιτεία;

«Όχι, θα είναι μια ελεύθερη Πολιτεία. Εδώ η σκλαβιά θα ήταν άχρηστη κι ελάχιστα αποδοτική. Τη θεωρώ κατάρα για τα αφεντικά. Εγώ ο ίδιος προσλαμβάνω εργάτες και τους πληρώνω δίκαια μεροκάματα: έτσι τα βγάζω πέρα καλύτερα παρά να είμαι υποχρεωμένος να τρέφω και να ντύνω τις οικογένειές τους, να φροντίζω την υγεία τους και να τους περιθάλλω όταν είναι άρρωστοι».

- Μπορείτε να μου μιλήσετε για την οργάνωση της Εκκλησίας σας; Απαιτείτε από κάθε μέλος να της προσφέρει το 10% όσων κερδίζει ή παράγει;

«Πρόκειται για μια απαίτηση της πίστης μας. Δεν υπάρχει πίεση ή καταναγκασμός σχετικά με την απόδοση αυτού του ποσού. Κάθε μέλος δρα αναλόγως της βούλησής του και όσων του υπαγορεύει η συνείδησή του».

- Και τι κάνετε με αυτά τα χρήματα;

«Ένα τμήμα διατίθεται για την ανέγερση ναών και άλλων τόπων συνάθροισης των πιστών. Άλλο τμήμα πηγαίνει στην αρωγή των άπορων και σε κατάσταση χρείας νέων μελών μας για να ολοκληρώσουν το ταξίδι τους μέχρι εδώ, και το μεγαλύτερο μέρος προορίζεται για τους φτωχούς αγίους».

- Από τι ζουν οι υπουργοί σας;

«Από τα χέρια τους, από τον ιδρώτα του μετώπου τους, όπως οι πρώτοι απόστολοι. Καθημερινά μπορείτε να δείτε τους επισκόπους και τους γέροντες να δουλεύουν, όπως και οι υπόλοιποι γείτονές τους. Καθένας έχει το δικό του επάγγελμα, με το οποίο κερδίζει τον άρτον τον επιούσιον. Δεν δεχόμαστε να υπηρετούν την Εκκλησία όσοι δεν μπορούν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους δωρεάν. Εγώ είμαι ο μοναδικός που δεν έχω ένα κανονικό επάγγελμα (εκτός από τις εκκλησιαστικές μου υποχρεώσεις) και ποτέ δεν έχω πάρει δεκάρα από το ταμείο μας. Λένε πως είμαι πλούσιος και πως διαθέτω περιουσία 250.000 δολαρίων, αλλά ούτε ένα από αυτά δεν προέρχεται από την Εκκλησία ή από κάποια υπηρεσία που προσέφερε ως κοινωνός του Ευαγγελίου του Θεού. Έχασα σχεδόν τα πάντα όταν μας εξεδίωξαν από το Μισούρι και σχεδόν μου τα πήραν πάλι όλα όταν ο Τζόζεφ Σμιθ δολοφονήθηκε και μας εξεδίωξαν και από το Ιλινόις, αλλά ούτε η Εκκλησία ούτε κάποιος άλλος με αποζημίωσε γι' αυτά. Ξέρω πώς να αποκτώ ιδιοκτησίες και πώς να τις φροντίζω...».

- Τι έχετε να πείτε για τους Δανίτες ή Αγγέλους Καταστροφείς, που ανήκουν στην Εκκλησία σας;

«Τι ακριβώς θέλετε να πείτε; Δεν γνωρίζω αυτούς τους ανθρώπους ούτε αυτή την οργάνωση. Άκουσα να μιλούν γι' αυτούς μόνο στις συκοφαντίες που εξαπολύουν εναντίον μας οι εχθροί μας».

- Ας μιλήσουμε τότε για ένα θέμα που φέρνει σε αντίθεση το δόγμα σας με όλες τις πρακτικές του χριστιανικού κόσμου: την πολυγαμία. Αποδέχονται οι γυναίκες αυτό το σύστημα;

«Δεν μπορεί να νιώσουν μεγαλύτερη απέχθεια από εκείνη που ένιωσα εγώ όταν μου αποκαλύφθηκε για πρώτη φορά ως θεία εντολή. Οι γυναίκες σε γενικές γραμμές το αποδέχονται, όπως κι εγώ, ως βούληση του Θεού. Κάποιοι από τους αρχηγούς της Εκκλησίας μας δεν έχουν παρά μία μόνο σύζυγο, άλλοι έχουν περισσότερες. Καθένας αποφασίζει μόνος του για το ποιο είναι το χρέος του».

- Ποιος είναι ο μεγαλύτερος αριθμός γυναικών που ανήκει σ' έναν μόνο άνδρα;

«Εγώ έχω 15. Δε γνωρίζω κάποιον να κατέχει περισσότερες, αλλά κάποιες από αυτές τις γυναίκες είναι ηλικιωμένες και τις θεωρώ περισσότερο μητέρες παρά συζύγους: τις μάζεψα σπίτι μου για να τις φροντίζω και να τις προστατεύω».

(Εθνος, 9.12.1997) (τελευταία επεξεργασία, 18.2.2009)